

วิเคราะห์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผล ประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล
จังหวัดอุบลราชธานี ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

คำนำ

ผลประโยชน์ทับซ้อน ความหมายของ สำนักงาน ก.พ. สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำ ดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือ บางเรื่อง เป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมา จนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล จึงดำเนินการจัดทำมาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนและแนวทางการตรวจสอบบุคลากรถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายณรงค์ แผลงศร)

สาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑.แนวคิดของวิชาการ ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ ๔ ประการ	๑
๒.มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ	๒
๓.แนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๒
๔.ปัญหา / อุปสรรค	๓
๕.ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข	๓

แนวคิดของวิชาการ ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องต่อหน่วยงานหรือองค์การหรือต่อส่วนรวมแต่ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

๒. ผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่างๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงานราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผลประโยชน์ทับซ้อนจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาทไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียหายได้ปรากฏออกมาในรูปของที่เป็นวัตถุโดย แต่ยังคงรวมถึงผลประโยชน์มิใช่วัตถุอีกด้วย

๓. ผลประโยชน์ทับซ้อนมิได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ของ บุคคลเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงการมีอคติในการตัดสินใจหรือดำเนินการอันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันทั้งสองหน่วยงาน อันก่อให้เกิดการทำบทบาทที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

๔. “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” และ “การคอร์รัปชัน เชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็น รูปแบบหนึ่งของผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากทั้งสอง รูปแบบต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนอง ต่อผลประโยชน์ส่วนตัวและ/หรือพรรคพวก

สรุป ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามา เกี่ยวข้อง

๑. การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
๒. ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
๓. การรับผลประโยชน์โดยตรง
๔. การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
๕. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
๖. การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
๗. การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
๘. ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
๙. การปิดบังความผิด

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ

๑. มาตรการคัดสรรคนดีเข้าสู่งานราชการ
๒. การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง
๓. การเพิ่มระบบและองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจ
๔. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง

- การมีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ขัดกัน
- การให้แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- การใช้หลักโปร่งใสในการใช้อำนาจ

แนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- (๑) หลักนิติธรรม
- (๒) หลักคุณธรรม
- (๓) หลักความโปร่งใส
- (๔) หลักการมีส่วนร่วม
- (๕) หลักความรับผิดชอบ
- (๖) หลักความคุ้มค่า

ปัญหา / อุปสรรค

จากการที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผลต้องจัดซื้อ/จัดจ้างเองทุกโครงการ และการที่หัวหน้าส่วนราชการได้รับอำนาจในการอนุมัติงบประมาณในวงเงินที่สูงขึ้น ทำให้มีการจัดซื้อจัดจ้างที่มีความเสี่ยง ในขณะที่บุคลากรทางด้านงานพัสดุ ซึ่งยังไม่มีประสบการณ์และความรู้เท่าที่ควร ในการที่จะตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน อีกทั้งหน่วยงานต่างๆ ภายในสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล ไม่มีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี และมีแหล่งงบประมาณ มาจากหลายกองทุน ซึ่งอาจทำให้เป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชันและผลประโยชน์ทับซ้อนได้ และการดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ในขั้นตอนต่างๆ นั้น ยังไม่มีนโยบายให้ประกาศเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทำให้ภาคประชาชน ภาคสังคม และภาคธุรกิจ ไม่สามารถเข้าตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นมาต่างหากจากคณะกรรมการควบคุมภายใน เนื่องจากจะได้มีการตรวจสอบได้อย่างรอบคอบ และรัดกุม โดยให้คณะกรรมการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนมีหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนภายในหน่วยงาน, ให้ความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนแก่บุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล, ดำเนินการตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัสดุและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน มีแนวทางการปฏิบัติตนตามกรอบจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน ให้ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปด้วยความชอบธรรมตามหลักระบบคุณธรรม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และตรวจสอบผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องการจัดซื้อ จัดจ้างกับผู้เสนองานหรือผู้ชนะการประกวดราคาในการจัดซื้อ จัดจ้าง

ทั้งนี้คณะกรรมการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนได้ร่วมกันกำหนดนโยบายในการดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง โดยให้ทุกฝ่ายงานที่มีการจัดซื้อ/จัดจ้าง จัดทำแผนฯ เสนอทุกครั้ง และเพื่อความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ให้มีการประกาศเผยแพร่แผนฯผ่านทางเว็บไซต์หน่วยงานทุกครั้ง และทุกครั้งที่มีการจัดซื้อ/จัดจ้าง ให้มีการตรวจสอบการมีผลประโยชน์ทับซ้อนร่วมกันในการจัดซื้อ/จัดจ้าง หรือใช้กลวิธีตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ/จัดจ้าง และหุ้นส่วนหรือคณะกรรมการบริษัทอย่างเคร่งครัดและดำเนินการเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ

ในการนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล โดยคณะกรรมการบริหารหน่วยงานร่วมกับบุคลากรของหน่วยงาน มีมติให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินงาน และเสริมสร้างและพัฒนาให้บุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอตระการพืชผล มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อป้องกันการกระทำผิดรวมทั้งผลประโยชน์ทับซ้อน และปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ดังนี้

๑. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
๒. คำสั่งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สสอ.ตระการพืชผล
๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรในโรงพยาบาลให้มีวินัยคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการกระทำความผิดต่อไป .

แก้ทุจริต ต้อง คิด เป็น

Analog
คิดแบบฐาน 10
ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้

Digital
คิดแบบฐาน 2
สามารถแยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้

ใช้ น้ำประปาหลวง ล้างรถส่วนตัว

ไม่ใช้ น้ำประปาหลวง ล้างรถส่วนตัว

นำ รถยนต์หลวง มาใช้ในธุระส่วนตัว

ไม่ นำรถยนต์หลวง มาใช้ในธุระส่วนตัว

นำ วัสดุ ครุภัณฑ์หลวง ไปใช้ส่วนตัว

ไม่ นำวัสดุ ครุภัณฑ์หลวง ไปใช้ส่วนตัว

นำ อุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัว มาซัดที่ทำงาน

ไม่ นำอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัว มาซัดที่ทำงาน

ใช้ โทรศัพท์หลวง เรื่องส่วนตัว

ไม่ ใช้โทรศัพท์หลวง เรื่องส่วนตัว

รับ ของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ

ไม่ รับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ

ทุจริตต้องได้รับโทษ! พบเห็นอย่านิ่งเฉย

พบเห็นการทุจริตแจ้งมาที่ www.stopcorruption.moph.go.th
ตู้ ปณ. ๑ ปณ.๗. กระทรวงสาธารณสุข 11000

ทุจริตไม่ใช่แค่ผิดวินัย แต่มีโทษอาญา
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงสาธารณสุข

การปฏิบัติงานที่อาจเกิดผล

ประโยชน์ทับซ้อน

